

Kirjastoautojen palvelut monipuolistuvat

Taina Pirhonen

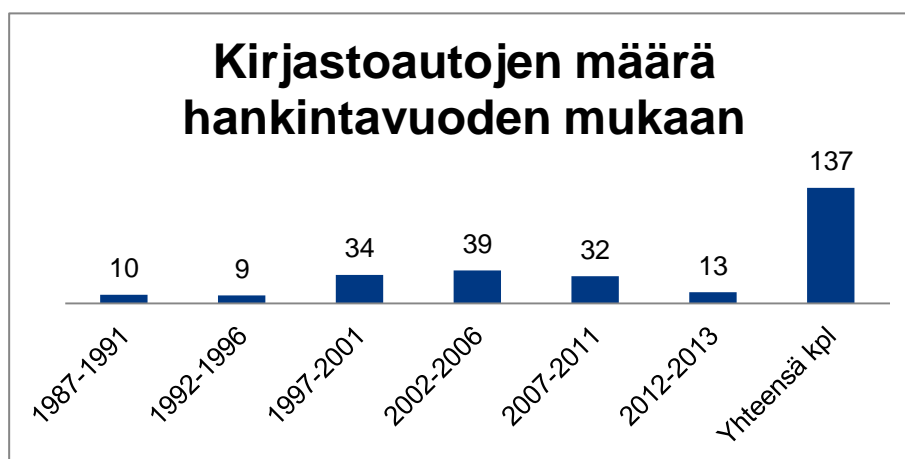
Joensuun kirjastoauto Maijun asiakaskunta on saapunut kirjastoautopysäkille erilaisilla kulkuvälineillä.

Suomalainen kirjastoautotoiminta on saanut alkunsa jo vuonna 1913, kun ensimmäiset liikkuvat kirja-autot aloittivat toimintansa Helsingin maalaiskunnassa. Sadassa vuodessa kirjastoautotoiminta on muuttunut valtakunnanlaajuiseksi kirjastopalveluksi, joka saavuttaa helposti niin kaupunkien kuin syrjäseutujenkin asukkaat. Kirjastoautojen nykytilaa selvitettiin Suomen Kirjastoseuran ja ELY-keskusten järjestämässä kyselyssä, joka toteutettiin 5.3.-19.4.2013 ja lähetettiin kaikille kirjastoautoa hallinnoiville yleisille kirjastoille. Kyselyn vastausprosentti oli 89 ja 129 kirjastoautopalveluja tarjoavasta kunnasta vastasi 115. Edellisen kerran kirjastoautopalveluja selvitettiin lääninhallituksen toteuttaman peruspalvelujen arvioinnin yhteydessä, jolloin aiheena oli kirjastopalvelujen saatavuus. Osa kysymyksistä oli sellaisia, joita ei oltu selvitetty valtakunnanlaajuisesti aikaisemmin.

Kirjastoautot

Suomessa kirjastoautopalveluja tarjosi 129 kuntaa tai seutukirjastoa ja maamme teillä liikennöi 151 kirjastoautoa vuoden 2012 kirjastotilastojen mukaan. Enimmillään kirjastoautojen määrä on ollut vuonna 1991, jolloin ajossa oli yhteensä 234 kirjastoautoa, mutta määrä on lähtenyt tämän jälkeen laskuun. Kirjastoautopalvelujen tarjonta on supistunut noin 25 prosenttia vuodesta 1999 ja suurimmat vähennykset ovat kohdistuneet Itä-Suomeen niin autojen kuin pysäkkien määrässä. Viime vuosina vanhoja autoja on kuitenkin uusittu ahkerasti ja kirjastoautopalvelut nähdään tärkeänä osana yleisen kirjaston palveluja etenkin saavutettavuuden näkökulmasta. Yleisten kirjastojen laatusuosituksissa mainitaan, että kirjaston tulisi olla noin kahden kilometrin päässä jokaisesta kunnan asukkaasta ja ilman kirjastoautopalveluja laatuavoitteeseen pääseminen olisi mahdotonta.

Suurin osa tällä hetkellä liikennöivistä kirjastoautoista on otettu käyttöön 2000-luvun alkupuolella. Auton käyttöikäksi määritellään nykyään noin 15-20 vuotta, joten tästä näkökulmasta autojen uusimistarve ei ole vielä kovin akuutti ongelma. Kyselyn mukaan lähes puolet kunnista on suunnitellut uusivansa kirjastoautonsa, mutta muutamassa tapauksessa kirjastoauto toiminta lakkaa, kun ”auto tulee tiensä päähän”. Tällaisissa tapauksissa mahdollisuutena on kuitenkin selvittää yhteistyömahdollisuuksia lähikuntien kanssa ja tätä oltiin tekemässä etenkin vanhoja kirjastoautoja omistavissa kunnissa.

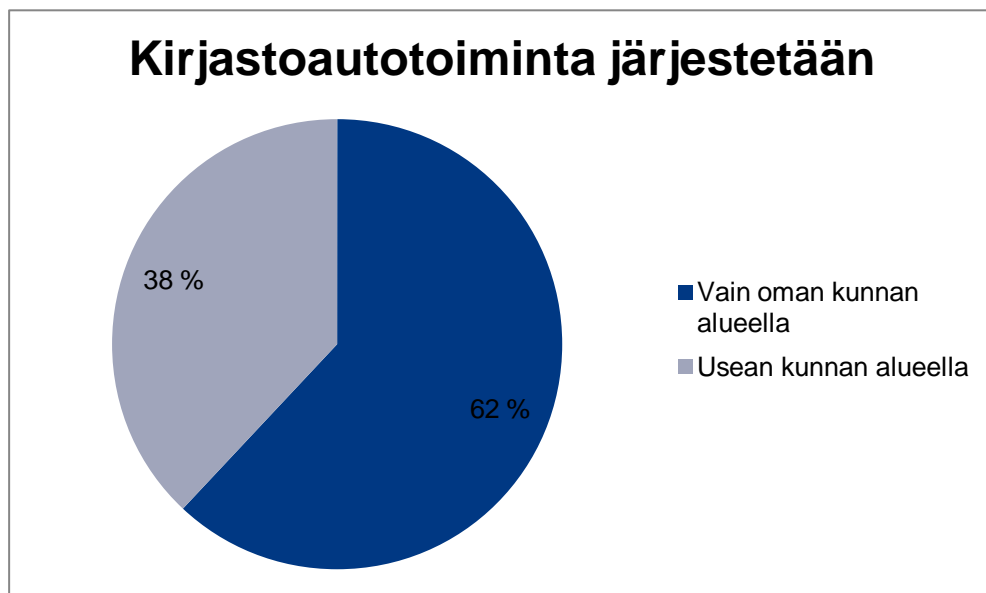
Kuvio 1: Kirjastoautojen määrä hankintavuoden mukaan.

Kirjastoautojen ajokilometrit vaihtelivat yksittäistä autoa kohden 3 500 ja 44 000 kilometrin välillä. Vähiten kilometrejä ajettiin vanhoilla autoilla maakuntien syrjäisemmillä seuduilla ja vähäinen kilometrimäärä korreloi selvästi lähiaikoina tapahtuvan kirjastoauto toiminnan lopettamisen kanssa. Suurin osa kirjastoautojen ajokilometreistä ajetaan yksin, sillä yksinajetut vuorot kattavat kaikista vuoroista noin 57 prosenttia. Muuta henkilöä on aina mukana noin 8 prosentissa reiteistä.

OKM:n julkaisemissa Yleisten kirjastojen laatusuosituksissa todetaan, että kirjastossa ja kirjastoautossa tulisi olla asiakkaille tarjolla internet-yhteydet ja langattomat verkot kannettavien varten. Vuonna 2005 peruspalvelujen arvioinnin yhteydessä selvitettiin kirjastojen mobiiliyhteyksiä ja tällöin vain 13 prosenttia kirjastoautoista oli käytettävissä internet-yhteyksin varustettu asiakaspääte. Nyt luku on noussut huomattavasti ja asiakkaat pääsevät kyselyn mukaan internetin äärelle jo 33 prosentissa kirjastoautoista. Tämän lisäksi yhteydet on tarkoitus hankkia 10 prosenttiin kirjastoautoista. Yli puolet kirjastoautoista ei kuitenkaan tarjoa internet-yhteyksiä asiakkailleen. Avoimissa vastauksissa yhteyksien puuttumisen syyksi kerrottiin esimerkiksi asiakaspäätteen vanheneminen tai vähäinen käyttö. Lisäksi erityisesti langattomat internet-yhteydet

eivät välttämättä toimi moitteettomasti syrjäseuduilla katvealueiden takia. Toisaalta vuonna 2013 julkaistussa Mobile Life –tutkimuksessa todetaan, että älypuhelin on jo 60 prosentilla 16-60-vuotiaista suomalaisista ja määrä on kasvanut edellisvuodesta 16 prosenttia. Kun yhä suuremmalla osalla suomalaisista on älypuhelin ja siinä internetin käyttömahdollisuus, voi olla, että kirjastoautojen asiakaspäätteet jäävät yhä vähemmälle käytölle tulevaisuudessa.

Kirjastoautopalvelut on perinteisesti toteutettu kunnan sisäisesti. Kuntatalouden tiukentuessa kuntien välinen yhteistyö on lisääntynyt myös autopalvelujen järjestämisessä. Kyselyn mukaan 62 prosenttia kirjastoautoista ajaa vain oman kunnan alueella, mutta jo 38 prosenttia reiteistä sijaitsee usean kunnan alueella. Yhteistyön muotoja ovat olleet ostopalvelu (26 prosenttia) sekä yhteistyösopimus (12 prosenttia). Maakunnalliset erot ovat pieniä, mutta hieman keskimääräistä yleisempää kuntien välinen yhteistyö kirjastoautopalvelujen järjestämisessä on ollut Lapissa ja Pohjois-Pohjanmaalla. Näissä maakunnissa on tehty paljon kirjastoautoselvityksiä liittyen sekä yhteistyön eri muotoihin että monipalveluihin ja tämän voi katsoa osaltaan vaikuttaneen yhteistyön kehittymiseen. Monissa kunnissa yhteistyöselvityksiä on suunnitteilla tai meneillään, mutta esimerkiksi kuntarakenneuudistus hidastaa selvitysten tekoa.

Kuvio 2: Kirjastoautotoiminnan järjestäminen.

Kirjastoautoyhteistyö on lisääntymässä entisestään, sillä kuntien niukkenevat resurssit pakottavat kunnat etsimään uusia ratkaisuja myös kirjastoautopalvelujen suhteen. Palveluja ei haluta lopettaa, mutta autojen tullessa uusimisikään uuden auton hankintaan löytyy entistä harvemmin rahaa. Yhteistyönä toteutetut kirjastoautopalvelut voidaan kuitenkin toteuttaa edullisemmin ja säilyttää tärkeänä pidetty palvelu kunnassa jatkossakin.

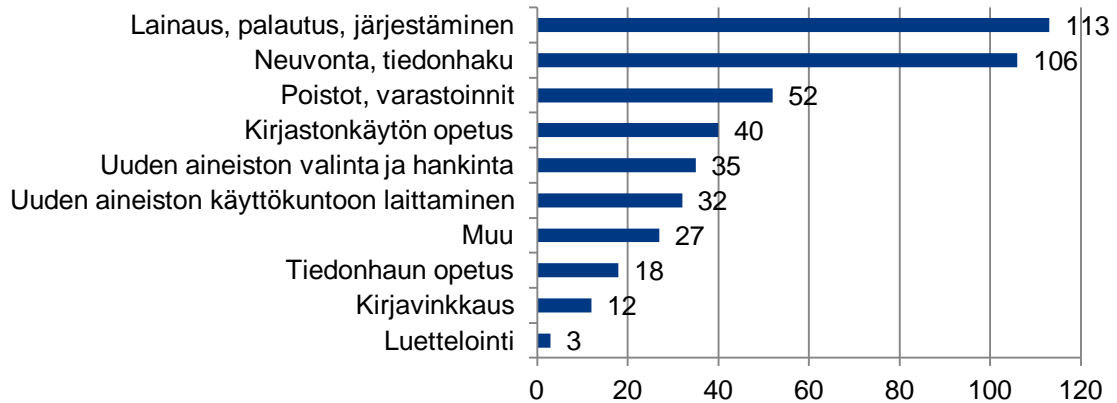
Kirjastoautojen henkilöstö

Kyselyn mukaan kirjastoautoissa työskentelevien henkilötyövuosimäärä on 263, josta kirjastoautoa kuljettavien osuus on 70 prosenttia. Aikaisemmin kirjastoautohenkilöstön henkilötyövuosimääriä ei ole mitattu. Viime vuonna kirjastoissa työskenteli kirjaston palkkaamana tilastojen mukaan 4 234 henkilötyövuotta eli auto toiminnassa on mukana noin 6,2 prosenttia kirjastojen henkilökunnasta.

Kirjastoautossa työskentelevien ammattinimikkeiden kirjo on runsas. Kyselyssä mainittiin 30 eri ammattinimekettä ruotsinkieliset mukaan lukien, kun vielä vuonna 2007 nimekkeitä oli 18 eli selvästi vähemmän. Kolme yleisintä nimekettä olivat kirjastoautonkuljettaja-virkailija, kirjastovirkailija sekä kirjastoautonkuljettaja, jotka kattavat 59 prosenttia kirjastoautoissa työskentelevien nimekkeistä. Yksittäisiä nimekkeitä olivat esimerkiksi kirjastoautonkuljettaja-elokuvatoimenhoitaja, kirjastoautoa kuljettava kirjastovirkailija ja kirjastoautopalvelujen hoitaja. Nimekkeiden kirjavuus on suurempaa kuin muilla kirjastossa työskentelevillä. Nimekkeiden moninaisuus saattaa olla osasyynä siihen, että kirjastoautossa työskentelevien palkkaus vaihtelee suuresti nimekkeestä riippuen.

Kirjastoautossa työskentelevien ammatinkuvaan kuuluu auton kuljettamisen lisäksi pääasiassa kirjastovirkailijan tehtäviä. Kirjastoautohenkilöstön työnkuvaan kuuluivat lainaus, palautus ja järjestäminen, samoin kuin neuvonta ja tiedonhaku. Muiksi tehtäviksi mainittiin etenkin auton huollosta ja katsastuksista huolehtiminen, erilaisten tapahtumien järjestäminen sekä yksittäisessä tapauksessa verenpaineen mittaaminen. Kyselyssä haluttiin tuoda esille erityisesti kirjastoautohenkilöstön kirjastoammatillista osaamista, sillä varsin usein kirjastoautotyötä ajateltaessa työnkuvaksi mielletään juuri auton kuljettaminen, vaikka työssä tarvitaan samaa kirjastovirkailijan osaamista kuin kirjastoissa työskenteleviltä virkailijoilta.

Kirjastoautonkuljettajan kirjastoammatillisiin tehtäviin kuuluu

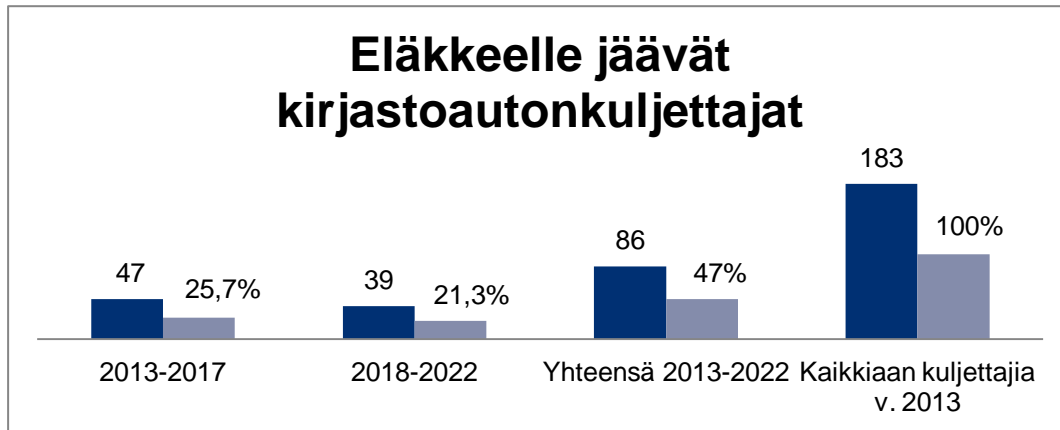
Kuvio 3. Kirjastoautonkuljettajan kirjastoammatilliset tehtävät.

Kyselyssä selvitettiin myös kirjastoautonkuljettajien pätevyyttä. Kirjastoautonkuljettajien direktiivimukainen kelpoisuus on määritetty EU-säädöksellä ja perustason ammattipätevyys on voimassa, jos ajo-oikeus on alkanut ennen 10.9.2009. Kirjastoautonkuljettajista 93 prosenttia oli saanut ajo-oikeutensa ennen tätä päivämäärää. Myöhemmin C-ajokortin eli kuorma-autokortin saaneiden täytyy suorittaa lisäksi vähintään 140 tunnin peruskoulutus. Kaikkia kuljettajia koskee myös vaatimus jatkuvasta täydennyskoulutuksesta ammattipätevyuden säilyttämiseksi. Täydennyskoulutuksen määrä on 35 tuntia viiden vuoden jaksoissa. Trafín hyväksymään täydennyskoulutukseen oli kyselyn mukaan osallistunut lähes 97 prosenttia kuljettajista. Pätevyysvaatimusten tiukennuttua on ymmärrettävää, että monessa kunnassa ollaan huolissaan pätevien kuljettajien rekrytoinnista ja etenkin sijaisten saamisesta kirjastoautoon.

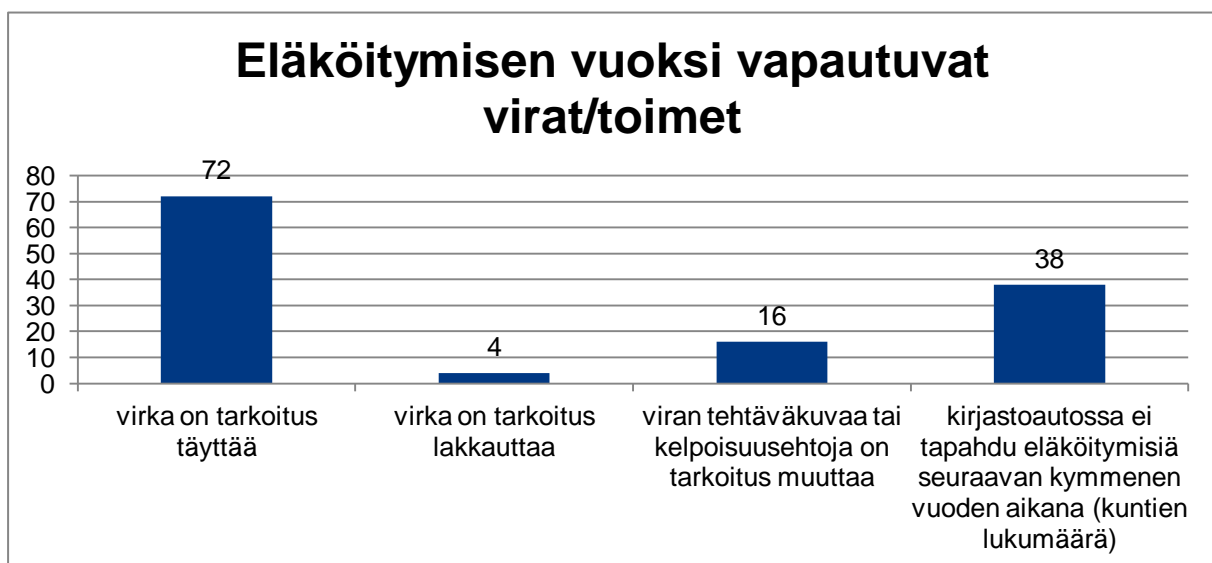
Sodankylän kirjastoauto Aulis pesulla.

Myös kirjastoautohenkilöstö on tulossa eläköitymisikään samoin kuin kirjastojen ja kuntien muukin henkilöstö. Kunta-alan henkilöstön keski-ikä on noussut vuodesta 1975 (37,5 vuotta) vuoteen 2011 (45,9 vuotta) ja tämä näkyy myös kirjastoautohenkilöstön ikärakenteessa. Vuoteen 2022 mennessä autohenkilöstöstä jää eläkkeelle lähes puolet. Tilanne on sama ympäri Suomen eikä maakuntakohtaisia eroja eläköityvien määrässä juuri ole. Eläköityvien kirjastoautonkuljettajien tilalle saattaa olla haasteellista saada rekrytoitua uutta henkilökuntaa, sillä työn uudet pätevyysvaatimukset ja kuormittavuus ovat epäsuhdassa palkkauksen kanssa.

Kuvio 4. Eläkkeelle jäävät kirjastoautonkuljettajat 2013-2022.

Vaikka eläkkeelle jäävien määrä näyttää suurelta, kyselyn tulokset antavat toivoa tulevaisuutta ajatellen. Vain neljä eläköitymisen myötä vapautuvaa virkaa on tarkoitus lakkauttaa ja 72 virkaa on aikomus täyttää. 16 viran työnkuva aiotaan muuttaa entiseen verrattuna. Kyselyn tulokseen on kuitenkin syytä suhtautua varauksella, sillä keväällä 2013 toteutettuun ELY-keskusten eläköitymiskyselyyn vastanneiden kirjastonjohtajien mukaan vain 41 prosentissa kirjastoista on tehty henkilöstösuunnitelma tai kirjasto on mukana kunnan henkilöstösuunnitelmassa. Tästä voidaan päätellä, että yli puolet kirjastoista on vailla henkilöstösuunnitelmaa. Tämän takia kyselyssä mainittujen vapautuvien virkojen täyttö ei välttämättä tule tapahtumaan tulevaisuudessa.

Kuvio 5: Eläköitymisen vuoksi vapautuvat kirjastoautonkuljettajan virat, kappalemäärät.

Joensuun seutukirjaston uuden kirjastoauton nimeksi tuli Ketunlenkki.

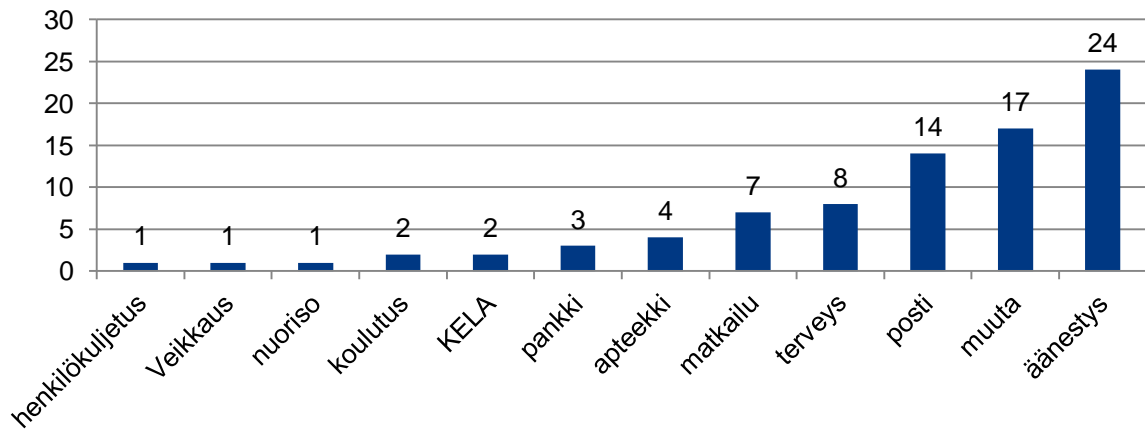
Monipalvelut kirjastoautoissa

Yhteistyö kirjastoauto toiminnassa ei enää ole vain sitä, että autot kiertävät useamman kuin yhden kunnan alueilla. Erilaisissa kirjastoautoselvityksissä on tarkasteltu uusia yhteistyömahdollisuuksia myös muiden tahojen kanssa; kirjastoautoissa on tarjottu esimerkiksi apteekki- tai postipalveluja. Kun kunnan palvelut yhä vähenevät syrjäkyliltä, kirjastoauton avulla palveluita on mahdollista viedä lähemmäs asiakasta. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että kirjastoautossa ei enää olisi nimensä mukaisesti kirjastoautopalveluja. OKM:n kirjastopolitiikka 2015 –julkaisussa todetaan, että kirjastoautojen lakkauttamisen sijaan niiden tehtäviä tulee laajentaa.

Kirjastoautoselvitys on kyselyn mukaan tehty 23 prosentissa kirjastoautopalveluja tarjoavista kunnista ja selvityksissä on tarkasteltu etenkin seudullisia yhteistyömahdollisuuksia sekä monipalvelujen tarjoamista autoissa. Avoimissa vastauksissa todettiin selvityksen teon olevan suunnitelmissa muutamassa kunnassa. Tämän julkaisun liitteenä on lista kyselyssä mainituista autoselvityksistä, jotka on julkaistu internetissä. Lisäksi listasta löytyvät linkit kirjastoautoaiheisiin opinnäytetöihin sekä pro gradu –tutkielmiin.

Perinteisten kirjastopalvelujen lisäksi kirjastoautoissa tarjotaan lisääntyvässä määrin uudenlaisia palveluja. Monipalveluiksi määritellään sellaiset palvelut tai varusteet, jotka ovat tarpeen muiden kuin kirjastopalvelujen tuottamisessa ja tarjoamisessa. Kyselyn mukaan kirjastoautoa on käytetty esimerkiksi äänestyspaikkana jo 24 kunnassa ja tämä palvelu on muodostunut tärkeäksi etenkin syrjäseuduilla asuville henkilöille, joiden on hankala päästä äänestyspaikalle äänestyspäivänä. Myös postipalveluja tarjotaan 14 kunnan kirjastoautoissa ja autoista on mahdollisuus ostaa postimerkkejä. Autoista saataviin terveyspalveluihin kuuluu esimerkiksi verenpaineen mittaus.

Kirjastoautossa tarjotut palvelut perinteisten kirjastopalvelujen lisäksi

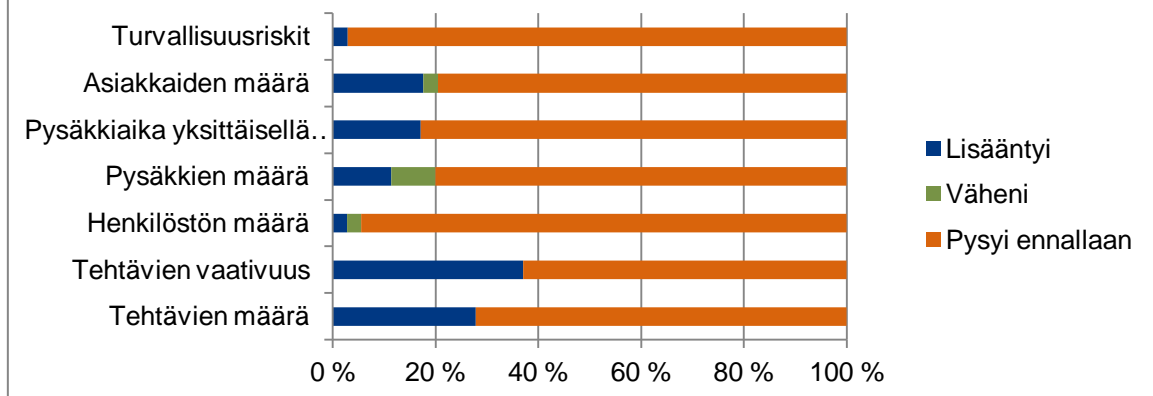

Kuvio 6. Kirjastoautossa tarjotut palvelut perinteisten kirjastopalvelujen lisäksi, autojen kappalemäärä.

Taulukossa mainittujen kyselyssä jo ennalta nimettyjen palvelujen lisäksi muita tarjottuja palveluja olivat erilaiset tapahtumat kuten satutuokiot tai lauluesitykset. Näiden voi kuitenkin katsoa kuuluvan perinteisiin kirjastopalveluihin. Sen sijaan avoimissa vastauksissa mainitut pienongelmajätteen keräys sekä kunnan keskitetyn ruokahuollon kuljetukset ovat selvästi palveluja, joiden ei katsota kuuluvan yleisesti kirjastopalveluihin.

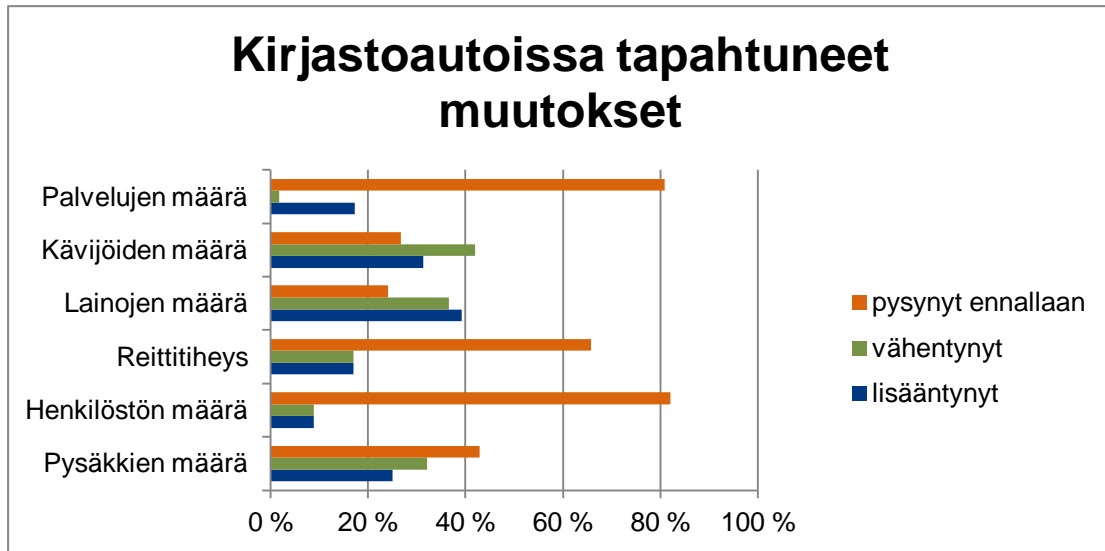
Monipalvelut ovat vaikuttaneet kirjastoauto toimintaan lähinnä siten, että tehtävien vaativuus ja määrä ovat kasvaneet. Asiakkaiden määrä on lisääntynyt monipalvelujen myötä noin 20 prosenttia palveluja tarjoavissa autoissa. Monipalvelujen tarjonta on kuitenkin vaikuttanut pääosin vähän kirjastoauto toimintaan ja kirjastoauton toiminta on pysynyt ennallaan suurimmassa osassa autoista. Monipalveluja ei ole tarjottu kirjastoautoissa vielä kovin kauan, joten nähtäväksi jää, miten esimerkiksi asiakkaiden tai tehtävien määrä tulee tulevaisuudessa muuttumaan, kun mainitut monipalvelut muuttuvat normaaliksi osaksi kirjastoauton toimintaa.

Monipalvelujen vaikutukset kirjastoautoissa

Kuvio 7: Monipalvelujen vaikutukset kirjastoauto toimintaan.

saatu lisättyä tarjoamalla erilaisia monipalveluja. Palvelujen määrä oli kasvanut 17 prosentissa kirjastoautoista. Kirjastoautotoiminnan mittarina ei siis pitäisi käyttää pelkästään lainojen määrää, sillä asiakkaat saattavat käyttää innokkaasti kirjastoauton tarjoamia muita palveluja. Tällaiset tarpeet ja kirjastoauton käyttö monipalveluautona eivät näy lainkaan kirjastoauton lainamäärissä. Esimerkiksi kävijämäärän seuranta voisi monessa tapauksessa antaa pätevämpää tietoa kirjastoauton käytöstä kuin pelkän lainamäärän laskenta.

Kuvio 8: Kirjastoautoissa tapahtuneet muutokset.

Kirjastoautotoiminnassa tapahtuneiden muutosten lisäksi kyselyssä kartoitettiin myös kirjastoautotoimintaa koskevia suunnitelmia. Kyselyn perusteella kirjastoautotoiminnan tulevaisuus näyttää varsin positiiviselta numeroiden valossa. Suunnitelmia koskevilla avoimissa vastauksissa todettiin kuitenkin moneen otteeseen, että kaikki riippuu lopulta kunnan rahatilanteesta ja kuntaliitoksista. Esimerkiksi kirjastoauto on tarkoitus uusia 54 kunnassa, mutta monissa vastauksissa uusimisvuosi sijoittuu vuoden 2020 jälkeen. Kuntien taloudellinen tilanne huomioon ottaen voidaan todeta, että varmalla pohjalla näin kauaskantoiset suunnitelmat eivät valitettavasti voi olla.

Kuvio 9: Kirjastoautotoimintaa koskevat suunnitelmat, kuntien/seutukirjastojen kappalemäärät.

Myös muita suunnitelmia leimaa epävarmuus tulevaisuudesta. Kirjastoautoyhteistyötä selvitetään 12 tapauksessa, yhteistyötä muiden tahojen kanssa hieman useammassa. Suosituimpia yhteistyötahoja ovat vastausten perusteella kotipalvelu sekä kulttuuri- ja terveystalvelut. Konkreettisia suunnitelmia on kuitenkin hyvin vähän. Kuntaliitoksista kysyttäessä vain yhdessä vastauksessa mainittiin selkeä liittosuunnitelma, muissa vastauksissa tilanne oli vielä tavalla tai toisella ”auki”. Tällainen tilanne ei voi olla vaikuttamatta kirjastoautotoiminnan lisäksi myös koko kirjastotoiminnan tulevaisuuteen. On erittäin haastavaa pyrkiä suunnittelemaan kirjastoautotoimintaa pitkällä tähtäimellä, kun toiminnan jatkuvuudesta ei välttämättä ole takeita.

Kyselystä selviää, että kirjastoautotoimintaa ollaan lakkauttamassa kymmenessä kunnassa. Sekä autot että kuljettajat vanhenevat ja kun toinen tai molemmat tulevat eläkeikään, toiminta lakkaa. Kyselyssä mainitut lakkautukset koskevat lähinnä kuntia, joissa on vanhoja autoja. Toisaalta kaupunkien kakkosautojen lakkautukset eivät lopeta kirjastoautotoimintaa alueella, vaan yleensä käytöstä poistuvien autojen reitit siirtyvät uusien autojen ajettaviksi. Uutta henkilökuntaa rekrytoidaan lisää vain muutamassa tapauksessa, suurin osa vastaajista totesi lisärekrutointien tapahtuvan vasta eläköitymisen myötä.

Lopuksi

Kirjastoautojen määrä jatkaa hienoista laskuaan tulevaisuudessa samaan aikaan kun kuntien taloustilanne kiristyy ja kirjastopalvelut ovat uusien haasteiden edessä. Kuitenkin monessa kunnassa autojen lainat ja kävijämäärät ovat kasvaneet tai uudet monipalvelut ovat vastanneet asiakkaiden muuttuviin tarpeisiin. Tärkeintä kirjastoautopalvelun kehittämisessä on huomioida alueiden erityispiirteet, sillä kaikkialla saman kaa- van mukaan toteutetut kirjastoautopalvelut sopivat huonosti tämän päivän kuntakehitykseen. Lisäksi tuleviin eläköitymisiin varautuminen jo ennakolta on tärkeää, vaikka haasteina ovat alan alhainen palkkataso muu- hun kuljettavaan henkilöstöön verrattuna sekä pätevyysvaatimusten tiukentuminen. Ennakkoluuloton suh- tautuminen myös erilaisiin, niin kunnallisiin kuin yksityisiin yhteistyötahoihin luo uusia ideoita kirjastoautois- sa toteutettavia palveluja ajatellen. Kirjastoautot ovat aina vieneet palveluja konkreettisesti asiakkaiden luokse ja tämä ominaisuus on edelleen yksi kirjastoautojen menestyksen syistä.

Liite: Kirjastoautoselvitykset

Eteläaho, Terttu 2008: Meän paras. Selvitys Pellon ja Ylitornion kirjastojen yhteistyömahdollisuuksista.
http://kirjasto.rovaniemi.fi/digi/raportti_2.pdf

Hakkarainen, Enni 2011: Kirjastoauto maaseudun monipalvelijana. Selvitys Wiitaunionin kirjastoauton mahdollisuuksista monipalveluautoksi. http://www.wiitaunioni.fi/filebank/4905-opinnaytetyo_lopullinen.pdf

Heinänen, Tiina 2012: "Rekastako uuden ajan kirjastoauto?" Kirjastoautoselvitys Sodankylässä.
http://www.sompionkirjasto.fi/sompion_kirjasto/kirjastoautoselvitys-2012/

Hyvärinen, Lea 2008: Leppävirran monipalveluautohanke (Lemon).
http://www.leppavirrankirjasto.net/images/32_Lepp%C3%A4virran_monipalveluauto.pdf

Kiviluoto, Johanna 2006: Yhdessä enemmän? - Selvitys kirjastoautotoiminnan nykytilanteesta ja kuntien välisen yhteistyön lisämahdollisuuksista Päijät-Hämeen maakuntakirjastoalueella.
<http://kaupunginkirjasto.lahti.fi/kirjastoautoselvitys.pdf>

Nummi, Ville-Pekka 2013: "On jo korkea aika ajantasaistaa kirjastoautokonseptia!" Kirjastoautotoiminnan kehittämisen tarpeet ja mahdollisuudet. <http://tutkielmat.uta.fi/pdf/gradu06984.pdf>

Oksman, Anne 2009: Tutkimus Lahden seutukirjastojen oheispalveluista. Case: Hollolan kirjastoauto.
http://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/5366/Oksman_Anne.pdf

Penttinen, Raija 2008: Kirjastotoiminnan tulevaisuus Pernajassa, Porvoossa ja Sipoossa.
www.porvoo.fi/easydata/customers/porvoo2/files/muut_liitetiedostot/kirjasto/kirjastoautoselvitys.pdf

Piirainen, Elli 2011: Kirjastoauto huristaa uuteen Ouluun : Haukiputaan, Kiimingin ja Oulunsalon kirjastonkäyttäjien kirjastoautoiveet.
http://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/35307/Piirainen_Elli.pdf?sequence=1

Pitkänen, Hanna 2009: Seudullinen kirjastoautoselvitys (Enonkoski, Heinävesi, JJR-kirjasto, Kerimäki, Punkaharju, Savonlinna, Sulkava) :
http://www.savonlinna.fi/filebank/1851-Seudullinen_kirjastoseelvitys.pdf

Saarenpää, Hanna-Maria 2011: Monipalveluauton huumaa. Case Lappajärven monipalveluautohanke.
http://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/35707/Hanna-Maria_Saarenpaa.pdf?sequence=1

Sandberg, Sari 2009: Seudullinen kirjastoauto Satakunnan maakuntakirjaston alueelle.
http://www.pori.fi/material/attachments/hallintokunnat/kirjasto/maakuntakirjasto/6ExqiDsVt/Seudullinen_kirjastoauto_-raportti.pdf

Sarajärvi, Vesa 2010: "Tässäpä nämä kirjat – ja mitataanko verenpaine?" Kirjastoauto monipalveluautona. <http://www.kuukas.com/monipalveluauto.pdf>

Ylisuutari, Marisa 2011: "Kirjastoauto on hyvä hyvä!" Asiakaskysely Tornionlaakson kirjaston kirjastoauton käyttäjille. https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/34559/Ylisuutari_Marisa.pdf

NÄKYMIÄ | ELOKUU | 2013
KIRJASTOAUTOJEN PALVELUT MONIPUOLISTUVAT

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Kuvat: Tiina Heinänen, Heli Itkonen-Vesa, Matti Karjalainen, Taina Pirhonen ja Juha Tanhua

www.ely-keskus.fi/julkaisut | www.doria.fi/ely-keskus